

візуальні та слухові засоби передачі інформації. Проте розвиток більшості бібліотек не відповідає процесам розвитку медіапростору. Це зумовлено насамперед тим, що бібліотеки, особливо сільські, не користуються перевагами, які надає їм мережа Інтернет, зокрема сервісами веб 2.0. Серед усього видового різноманіття можна виділити лише гіпертекстові технології та технології створення веб-сайтів, які знаходять використання в бібліотеках. Усі інші технології цього рівня майже не знаходять відображення в практиці роботи бібліотек, на відміну від зарубіжних, які активно використовують сучасні ІКТ для підвищення оперативності інформаційного обслуговування користувачів. Окрім вже давно опанованих вітчизняними бібліотеками веб-технологій (віртуальні довідки та виставки, веб-навігатори і путівники тощо), зарубіжні бібліотеки активно використовують більш сучасні технології 2.0 та 3.0. Сайти багатьох зарубіжних бібліотек пристосовані для перегляду на мобільних пристроях.

Тому верхній рівень орієнтирів радикальних перетворень у бібліотечній практиці бачиться у тому, що бібліотечна сфера має підключитися до загальноцивілізаційного розвитку документально-інформаційних структур, подоланню відставання у засвоєнні нової технології та інформаційної культури. Для здійснення цього потрібно формування сфери професійного знання бібліотечних фахівців, здатних забезпечити розвиток бібліотеки в умовах інформатизації суспільства. Сфера професійного знання має функціонувати у випереджаючому режимі, орієнтуючись на прогнозовані технології та їх подальший розвиток.

Список джерел інформації

1. Амелъченко Ю. С. Стратегії управління для успішного обслуговування користувачів бібліотек (аналітичне міркування та особисті враження за висновками навчальної поїздки та відвідання бібліотек штату Іллінойс США) / Ю. С. Амелъченко // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття : зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., 9–11 вересня 2010 р. / Під заг. ред. В. Г. Спрінсяна. – Одеса : Друк 2010. – С. 18–22.

2. Болдырева И. С. Современные тенденции библиотечного обслуживания в Городской библиотеке Дуйсбурга // Библиотековедение. – 2011. – № 4. – С. 95–99.

3. Дедик П. Е. Новые возможности доступа к ресурсам зарубежных библиотек: каталоги нового поколения / П. Е. Дедик // Научные и технические библиотеки. – 2013. – № 2. – С. 65–84

4. Дуреева Т. А. Впровадження технологій інформаційного суспільства як завдання соціокультурної інтеграції в сферу соціальних комунікацій / Т. А. Дуреева // Соціальні комунікації в стратегіях формування суспільства знань : матеріали міжнар. наук. конф., 26–27 лют. 2009 р. : у 2 ч. / Харк. держ. акад. культури [та ін.]. – Х., 2009. – Ч. 2. – С. 210–211.

5. Дуреева Т. А. Інформатизація бібліотечної сфери в умовах розвитку технологій інформаційного суспільства / Т. А. Дуреева // Вісник Харк. держ. акад. культури : зб. наук. пр. – Х., 2009. – Вип. 24. – С. 224–237.

УДК 021.008.8

Семененко Лариса Петрівна,

директор науково-технічної бібліотеки

Національного технічного університету «ХПІ»

пошт. адреса: вул. Фрунзе, буд. 21, м. Харків, 61002, Україна

конт. тел: 707-63-61

e-mail: semenenkoL12@gmail.com

Главчева Юлія Миколаївна,

заст. директора науково-технічної бібліотеки

Національного технічного університету «ХПІ»

пошт. адреса: вул. Фрунзе, буд. 21, м. Харків, 61002, Україна

конт. тел: 707-66-88

e-mail: glavcheva@khp.edu.ua

ПАРТНЕРСТВО ЯК ФАКТОР ЕФЕКТИВНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ФУНКЦІЙ БІБЛІОТЕКИ ВНЗ

Модель розвитку та модернізації України має бути зорієнтована на випереджальний розвиток. Випереджальна модернізація можлива лише за умови наявності розгалужених зв'язків між економічними, культурними і політичними елітами суспільства, цілісної системи суспільних цінностей, регіональної конкуренції та виваженого розвитку політичної системи.

Бібліотечно-інформаційна сфера є вагомим чинником економічної та політичної системи суспільства, оскільки вона є зоною перетину сфери науки, освіти, культури. Саме вона, завдяки розвитку міжнародного співробітництва, може забезпечити дійсно справедливий доступ до інформації і можливості навчання усім і кожному у світі. Збільшення інформаційного потоку ставить перед бібліотеками нові виклики: глибина аналітико-синтетичної обробки потоків та документів; розмаїття та швидка зміна форматів представлення інформації; динамічні зміни технологій, пристроїв та удосконалення засобів доступу до інформації й документів. Залучення інтелекту, як головного чинника науково-технічного і культурного процесу зможе підвищити регіональну конкуренцію інформаційних послуг. Жодна, окремо взята бібліотека, не може акумулювати усі ресурси, необхідні їй користувачам у тому числі і потенційним. На сьогоднішній день між бібліотеками фактично відсутнє таке явище як конкуренція, але вона існує з іншими інформаційними і науковими установами. Бібліотеки більш схильні до партнерства, як чинника підвищення якості своїх послуг. Державна політика має бути спрямованою на інтеграцію інформаційних ресурсів, які представлені у різних середовищах, та розвиток інфраструктури бібліотечно-інформаційних закладів. Підготовка та розвиток кадрового ресурсу, матеріально-технічне та технологічне забезпечення можна реалізувати значно ефективніше шляхом долучення до регіональних та міжнародних корпоративних ініціатив.

В умовах скрутного фінансового становища бібліотеки шукають можливість розширення доступу до науково цінних ресурсів. Можна йти кількома шляхами: купувати доступ до ресурсів або ж шукати партнерів і з ними розділяти витрати чи то розподіляти зусилля з формування ресурсів. Кожен обирає свій шлях, зважаючи на стратегічну мету та наявність власних фінансових, технічних, технологічних та кадрових ресурсів. Взаємодія – філософська категорія, що відображає процеси впливу об'єктів (суб'єктів) один на одного, їх взаємну обумовленість і породження одним об'єктом іншого. Взаємодія – вигідна усім!

Партнерство – це обмін компетенціями та поєднання компетенцій. Партнери – основний актив і рушійна сила будь-якого проекту, будь-якої компанії. Вони можуть бути інвесторами, стратегами, переговорниками, аналітиками (ділова мудрість, заснована на досвіді) і керуючими партнерами.

Соціальне партнерство – система інститутів і механізмів узгодження інтересів учасників виробничого процесу: працівників і роботодавців, заснована на рівній співпраці. Розвиток соціального партнерства в його різних формах – важлива складова частина процесу посилення соціальної спрямованості сучасної ринкової економіки, її соціалізації.

Партнерство може бути різновекторним. Практика показала ефективність партнерства за напрямками:

- формування та використання інформаційних ресурсів;
- використання матеріально-технічної бази;
- підвищення кваліфікації персоналу;
- наукові дослідження;
- підвищення інформаційної та IT-культури;
- культурно-просвітницька діяльність;
- залучення абітурієнтів (школи, ліцеї);
- інформування користувачів та інш.

Коло партнерів теж може бути різнобарвним:

- підрозділи університету,
- бібліотеки різних систем та відомств,
- наукові та дослідницькі організації,
- навчальні заклади,
- лідери у сфері програмного та апаратного забезпечення,
- культосвітні заклади,
- громадські організації,
- молодіжні об'єднання,
- студентське самоуправління,
- творчі спілки,
- відомі та цікаві особистості,
- будь-хто, зацікавлений у розвитку науки, освіти, культури, виробництва,
- будь-хто, зацікавлений у послугах бібліотеки та доступу до її ресурсів.

Партнерство не має бути ради самого партнерства. Партнерів об'єднує єдина мета, вони, як правило, дотримуються одних правил і сповідують схожі цінності. Приєднуючись до нового проекту, чи то нової організації, новий партнер має усвідомлювати, що разом із можливістю користуватися загальним ресурсом, він має дотримуватися вимог до якості роботи, певних визначених правил, технологій та термінів виконання технологічних процесів. А це потребує нового рівня виконавської дисципліни та на початковому етапі – додаткових фінансових витрат, зусиль з навчання та підвищення кваліфікації кадрів, можливих структурних реорганізацій та супротиву

певної частини колективу. Окрім цього на нього чатують ризики втратити можливість доступу до загальностворених (корпоративних) ресурсів від чинників, які можуть залежати не лише від дотримання ним усіх вимог, а й від того, що партнери можуть мати свої цілі та свої проблеми.

Долучаючись до взаємодії треба чітко визначити показники, за якими можна оцінити ефективність участі у конкретному проекті. Зважаючи на орієнтацію бібліотекарів на співпрацю, а не на конкуренцію, слід підраховувати що дасть конкретній бібліотеці та її користувачам участь у ньому. Вважаємо за помилку точку зору колег, які не зважають на нові сукупні можливості, а лише підраховують свої витрати і порівнюють їх з витратами інших партнерів.

НТБ НТУ «ХП» є членом 5 міжнародних організацій і плідно реалізує можливості за 6 проектами. І ми, і наші партнери (Асоціація «Інформагіо-консорціум», Асоціація регіональних бібліотечних консорціумів АРБІКОН; «Ірбіс-корпорації», Консорціум ELibUkr, Міжнародна асоціація користувачів і розробників електронних бібліотек і нових інформаційних технологій (ЕБНІТ), інші) зацікавлені в розширенні подальшої співпраці, про що свідчать нові угоди і запрошення долучитися до нових проектів.

Аналіз діяльності нашої бібліотеки за кожним з проектів доводять, що відбувається значна економія ресурсів за рахунок кооперації праці у створенні інформаційних ресурсів та залучення до проведення масових заходів співробітників інших установ. Так, за рахунок координації дій зменшуються затрати кадрових ресурсів на лінгвістичну, аналітико-синтетичну обробку документів, безкоштовно підвищується кваліфікація співробітників та їх ІТ культура (Microsoft Україна, Обласні курси підвищення кваліфікації, Міжнародна академія бізнесу і нових технологій (МУБІНТ)). Бібліотека має безоплатний доступ до інформаційних ресурсів партнерів, отримує консультації (науково-освітня мережа «Уран», фірма «Solti», Microsoft Україна), використовує технологічне обладнання партнерів (EPSON). За рахунок можливості попереднього тестування специфічного обладнання уникає необґрунтованих фінансових втрат при закупівлі обладнання, а за рахунок надання видавництвами та книготорговцями організаціями контрольних примірників видань для визначення наукової цінності видання та відповідної фахової спрямованості запобігає фінансових ризиків при закупівлі видань до фонду бібліотеки.

Партнерство дає не лише економічний зиск, а й соціальні дивіденди.

Підвищується веб-присутність, і як наслідок, зростає імідж університету і його учених, розширюється коло друзів, збільшується рівень довіри читачів до бібліотеки, залучення абітурієнтів. Довіряють тому, кого знають!

Участь у проектах допомагає реалізувати державницький підхід до використання ресурсів бібліотеки як частини державних ресурсів, поширювати читання, залучати до читання усіх і кожного.

Підвищується якість і дієвість наукових та масових заходів за рахунок залучення до їх проведення висококваліфікованих фахівців, учених, творчих особистостей. Бібліотека має можливості краще сприяти розкриттю творчого потенціалу молоді за рахунок залучення до культурно-освітніх проектів фахівців закладів культури (музеїв,

картинних галерей, співочих колективів), що значно підвищує ефективність виховної роботи.

УДК 021.3:004

Скачко Екатерина Андреевна,

редактор II категории

Центральной научной библиотеки

Харьковского национального университета им. В. Н. Каразина

почт. адрес: ХНУ им. В. Н. Каразина, пл. Свободы, 4, г. Харьков, 61022, Украина

конт. тел.: 707-51-76

e-mail: window@library.univer.kharkov.ua

ИНФОРМАЦИОННЫЕ РЕСУРСЫ БИБЛИОТЕЧНЫХ ЦЕНТРОВ «ОКНО В АМЕРИКУ»

Информационный Центр «Окно в Америку» – это доступ к обширной и разнообразной информации на английском языке, образовательная служба и место проведения культурных мероприятий: выставок, лекций по американской культуре и языку и т.д.

Отдел прессы, образования и культуры Посольства США в Киеве поддерживает ряд информационных центров в различных регионах Украины. Это Центр информационных ресурсов Посольства США и Американская библиотека в Киеве, а также 23 центров "Окно в Америку" в областях Украины. Центры "Окно в Америку" созданы на основе партнерства между американским правительством и украинскими библиотеками. В Украине Центры "Окно в Америку" открыты с целью предоставления актуальной информации о США и пополнения фондов библиотек англоязычными изданиями. Их миссия заключается в содействии взаимопониманию между США и Украиной. Это достигается путем предоставления информации о США: их историю, правительство, общество и ценности; обеспечение доступа к ресурсам Интернета. Они также информируют об американских программах помощи и обмена.

Посольство Соединенных Штатов выделило средства на открытие таких центров в библиотеках Украины. Библиотеки предоставляют помещения и библиотекарей со знанием английского языка. Кроме того, правительство Соединенных Штатов выделило средства для приобретения коллекции книг, баз данных и видеокolleкции документальных и классических американских художественных фильмов.

В 2004 году Центральная научная библиотека выиграла грант на открытие информационного центра «Окно в Америку». Центр получил материалы, расположенные по 5 информационным блокам: правительство США, общая информация о США, бизнес, образование и изучение английского языка. Кроме того, были выделены средства на приобретение мебели и оборудования.